



การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องบัญชีครัวเรือน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ

พรกนก สุวรรณชาติ ภัทรพล มหาจันทร์ และวีณา ชุ่มบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือนสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง 2) เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest - Posttest Design) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงนักเรียน จำนวน 20 คน ระยะเวลาในการใช้ทดลอง จำนวน 20 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือน แบบทดสอบความสามารถ เรื่อง บัญชีครัวเรือน แบบประเมินนักเรียน เรื่องบัญชีครัวเรือน แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้วิจัยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเปรียบเทียบ t - test (Pair Simple)

ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.5 - 1 แบบทดสอบความสามารถในเรื่องบัญชีครัวเรือน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.75 - 1 โดยใช้สูตรคำนวณ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค แอลฟา ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.896 แบบประเมินนักเรียนในเรื่องบัญชีครัวเรือน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.5 - 1 แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.75 - 1 โดยใช้สูตรคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาคแอลฟา ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.956 และ 2) ผลการเรียนรู้ระหว่าง ก่อนเรียนและหลังเรียนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีผลการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: แผนการจัดการเรียนรู้; บัญชีครัวเรือน; การเห็นคุณค่าในตนเอง



LESSON PLAN DEVELOPMENT ON THE TOPIC OF HOUSEHOLD ACCOUNTING TO ENHANCE SELF - ESTEEM IN JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS IN SAMUTSAKHONBURANA SCHOOL

Pornkanok Suwanchasri, Pattarapon Maharkan, and Weena Sumbandit
Curriculum and Learning Management College of Innovation in Education
Saint John's University

Abstract

The purposes of this research are 1) to develop the learning plan about household accounting for junior high students in according to promote self-esteem and 2) to evaluate learning which is in compliance with the learning plan about household accounting for junior high students in according to promote self-esteem. This research is an experimental research using a one - group pretest and posttest design from a purposive sampling sample group of 20 junior high students, in the first semester of the class of 2022 at Samutsakhonburana School. The experimental period is 20 hours along with research instruments which consist of a learning plan about household accounting, a capability test about household accounting, a student assessment of household accounting and a self - esteem assessment. The researcher uses statistics with frequencies percentage, mean, standard deviation and t - test (Pair Simple)

Results 1) Learning Management Plan on Household Accounts, the Index of item Objective Congruence (IOC) is between 0.5 - 1. Household Accounting Proficiency Test the Index of item Objective Congruence (IOC) is between 0.75 - 1 Using Cronbach's alpha correlation coefficient formula. The reliability analysis result was 0.896 Household Accounting Student Assessment from the Index of item Objective Congruence (IOC) is between 0.5 - 1 Self - esteem assessment from the Index of item Objective Congruence (IOC) is between 0.75 - 1 Using Cronbach's alpha correlation coefficient formula. The reliability analysis result was 0.956 and 2) show that when comparing the pre - test and post - test of junior high students, school record about household accounting is statistically 0.5 statistical higher after study.

Keywords: learning plan, household accounting, self - esteem

บทนำ

ปัจจุบันพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องของการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย โดยไม่มีทักษะความรู้การวางแผนการใช้จ่ายเงินและการออม เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยที่เต็มไปด้วยกระแสวัตถุนิยมและความอยากมีอยากได้ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีปัญหาหนี้สินที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนปี 2563 จากครัวเรือนตัวอย่างในทุกจังหวัดทั่วประเทศ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 21,329 บาท โดยร้อยละ 87 เป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอุปโภค บริโภค และร้อยละ 13 เป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภค บริโภค จนทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผนในการใช้จ่ายเงินหรือเงินเก็บไว้ในอนาคต (National Statistical Office, 2021)

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ที่ทำให้นักเรียนสามารถปรับตัวและใช้ประโยชน์จากการทำบัญชีครัวเรือนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการวางแผนการใช้จ่ายเงิน รู้จักการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้ เพื่อเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของครอบครัว และเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามให้กับนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมเชื่อมโยงบทบาทครอบครัว สถานศึกษาให้สนับสนุนการออมทรัพย์ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทำระบบบัญชีครัวเรือน ควบคู่กับการสร้างวินัยในการใช้จ่าย เพื่อช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต เพื่อเสริมสร้างให้สังคมไทยอยู่เย็นเป็นสุข โดยการปฏิบัติตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในครอบครัวดียิ่งขึ้น (Pimrak Phumcarern, 2016) และสอดคล้องแนวทางการพัฒนาเห็นคุณค่าในตนเอง (Coopersmith, 1981) ในแผนการจัดการเรียนรู้ถึงคุณลักษณะพื้นฐานที่ทำให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าในตนเองเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งมีสาระสำคัญ 4 ประการคือ 1. ความรู้สึกในคุณค่าของตนเอง 2. ความรู้สึกในความสามารถของตนเอง 3. ความรู้สึกในคุณค่าความดีของตนเอง 4. ความรู้สึกในอำนาจของตนเอง

การทำบัญชีครัวเรือน เป็นการสร้างความสมัคสมานสามัคคีของคนในครอบครัว ให้รู้จักช่วยเหลือกันซึ่งกันและกัน เกิดการแบ่งปันกันในสังคม เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปจดบันทึกข้อมูล ทำให้ทุกคนเข้าใจและสามารถบริหารจัดการเงินและวางแผนการดำรงชีวิตให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ นอกจากนั้นการจัดทำบัญชีครัวเรือน จะช่วยทำให้ครอบครัวมีความสุขในการใช้ชีวิต ซึ่งยึดหลักความพอเพียง มีเหตุผล รู้จักพึ่งพาตัวเอง ความพอประมาณ สภาพคล่องทางการเงิน รู้จักอดออม ทราบเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายรับรายจ่ายของตนเองได้อย่างชัดเจนในแต่ละวัน ในปัจจุบันนอกจากการจัดทำบัญชี เพื่อประโยชน์ทางธุรกิจแล้ว ก็ยังสามารถจัดทำบัญชี เพื่อประโยชน์ส่วนบุคคลได้อีกด้วย โดยมีการนำการบัญชีเข้ามาประยุกต์ใช้กับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง (Papapit Srisawangwong, 2019)

ดังนั้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องจัดทำบัญชีครัวเรือน ที่เยาวชนควรจะได้เรียนรู้ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้รับการปลูกฝังให้เห็นความสำคัญถึงรายรับ - จ่าย ที่เกิดขึ้นจริงภายในครอบครัว มีความตระหนักในเรื่องของการวางแผนในการใช้จ่าย การทำบัญชีรับ - จ่าย รวมไปถึงการออมเงิน เพื่อเป็นการใช้ชีวิตบนความไม่ประมาท และเตรียมพร้อมแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยยึดความพอเพียง พอประมาณ การมีเหตุผลในการใช้จ่ายเงิน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และได้ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของการเห็น



คุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ ที่เป็นเสมือนพื้นฐานในการมองชีวิตของตนเองให้ดำรงได้อย่างมีคุณค่าทั้งด้านสังคมและอารมณ์ ทำให้ส่งผลในการค้นหาตัวตนที่จะนำไปสู่การพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ทำให้เกิดความมั่นใจ ยอมรับนับถือตนเอง และเชื่อมั่นในศักยภาพการเรียนรู้ของตนเอง จึงส่งผลให้พฤติกรรมไม่เรียนรู้ กระตือรือร้น มีเป้าหมายในชีวิต จนถึงประสบความสำเร็จในชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง บัญชีครัวเรือน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง
2. เพื่อประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือนสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง

สมมติฐานการวิจัย

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการเรื่องบัญชีครัวเรือน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องบัญชีครัวเรือน สูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

- ตัวแปรต้น ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องบัญชีครัวเรือน
- ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ เรื่องบัญชีครัวเรือนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และการเห็นคุณค่าในตนเอง เรื่องบัญชีครัวเรือน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง และเพื่อประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงนักเรียน จำนวน 20 คน จำนวน 20 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการเรียนรู้เรื่องบัญชีครัวเรือน โดยมีขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคู่มือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบัญชีครัวเรือน ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ศึกษาหลักสูตรของสถานศึกษา และศึกษาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องบัญชีครัวเรือนเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 20 ชั่วโมง



มีรายละเอียดขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นดำเนินการสอน และขั้นสรุป โดยการเพิ่มเติมแนวทางการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ประโยชน์และความสำคัญของการออมเงิน ดังนี้

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ขั้นเตรียมความพร้อมสร้างแรงจูงใจ นักเรียนทบทวนความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับบัญชีครัวเรือน เช่น การสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานโดยทั่วไปว่า ตารางการทำบัญชีครัวเรือนมีอะไรบ้าง นักเรียนคิดว่าการทำบัญชีครัวเรือนมีอะไรบ้าง หรืออาจจะยกสถานการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับบัญชีครัวเรือน แล้วให้นักเรียนได้คิดว่าในสถานการณ์นี้มีอะไรบ้างที่เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น โดยครูเป็นคนถามนำ
ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - นักเรียนศึกษาเรื่องเกี่ยวกับบัญชีครัวเรือน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประโยชน์และความสำคัญของการออม โดยครูจะอธิบายเพิ่มเติม - นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการทำบัญชีรายรับรายจ่ายในแต่ละวัน โดยครูยกตัวอย่างเรื่องราวบุคคลที่ประสบความสำเร็จจากการทำบัญชีครัวเรือน - นักเรียนรู้ถึงอุปสรรคและปัจจัยที่ส่งผลให้ไม่ประสบความสำเร็จเกี่ยวกับเรื่องการออม โดยครูจะเป็นถามนำ และอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้ไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องการออม - นักเรียนเห็นถึงความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยครูได้อธิบายความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่จะตั้งเป้าหมายในการออมและนักเรียนได้ทำผังความคิดเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมายในชีวิต - นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้จากสิ่งที่เรียนมา โดยครูจะเป็นคนถามนำ
ขั้นสรุป เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับข้อสงสัย ร่วมกันสรุปความรู้ในสิ่งที่เรียน และมอบหมายชิ้นงาน เพื่อให้นักเรียนนำเสนอในครั้งต่อไป

2. แบบทดสอบความสามารถในเรื่องบัญชีครัวเรือน ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบแบบปรนัยจากเนื้อหาของแผนการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือน จำนวน 20 ข้อ

3. แบบประเมินนักเรียนในเรื่อง บัญชีครัวเรือน ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินนักเรียนในเรื่องบัญชีครัวเรือน สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ข้อ ประเมินพฤติกรรม ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านเจตคติ

4. แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองจากแนวทางการพัฒนาเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ คือ 1. ความรู้สึกในค่าของตนเอง 2. ความรู้สึกในความสามารถของตนเอง 3. ความรู้สึกในคุณความดีของตนเอง 4. ความรู้สึกในอำนาจของตนเอง จำนวน 10 ข้อ



การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตารางที่ 2 วิธีการตรวจเครื่องมือ และผลการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือ	วิธีการตรวจเครื่องมือ	ผลการตรวจเครื่องมือ
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือน	ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน	ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5 - 1
แบบทดสอบความสามารถในเรื่องบัญชีครัวเรือน	ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน	ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.75 - 1
	ค่าความเที่ยง	0.896
แบบประเมินนักเรียนในเรื่องบัญชีครัวเรือน	ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน	ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5 - 1
แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง	ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน	ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.75 - 1
	ค่าความเที่ยง	0.956

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า 1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ระหว่าง 0.5 - 1 2. แบบทดสอบความสามารถในเรื่องบัญชีครัวเรือน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ระหว่าง 0.75 - 1 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.896 โดยใช้สูตรคำนวณ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาคแอลฟา 3. แบบประเมินนักเรียนในเรื่องบัญชีครัวเรือน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ระหว่าง 0.5 - 1 4. แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ระหว่าง 0.75 - 1 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.956 โดยใช้สูตรคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาคแอลฟา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง โดยใช้แผนการเรียนรู้ เรื่องบัญชีครัวเรือน จำนวน 20 ชั่วโมง แบบทดสอบความสามารถในเรื่องบัญชีครัวเรือน แบบประเมินนักเรียนในเรื่องบัญชีครัวเรือน และแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 จำนวน 20 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

ผู้วิจัยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเปรียบเทียบ t - test (Pair Simple)

สรุปของผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดลองทั้งหมด 20 คน เป็นเพศชาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และเพศหญิง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20



ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องบัญชีครัวเรือนก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{x}$	S.D.	df	t	p
ก่อนเรียน	20	10.30	1.809	19	-9.781	.000*
หลังเรียน	20	14.55	1.905			

*p < .05

จากตารางที่ 3 การผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนนักเรียนพบว่า ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีผลการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละการเห็นคุณค่าในตัวเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อ	ข้อความ	จำนวน (คน)				ร้อยละ			
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงน้อย	ไม่จริง	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงน้อย	ไม่จริง
1	ข้าพเจ้าทำบัญชีครัวเรือนอยู่เสมอ	6	10	4	-	30	50	20	-
2	ข้าพเจ้าสามารถวางแผนการใช้จ่ายในแต่ละวันได้	10	10	-	-	50	50	-	-
3	ข้าพเจ้ามีเงินออมทุกเดือน	12	7	1	-	60	35	5	-
4	ข้าพเจ้ามีค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนลดลง	14	6	-	-	70	30	-	-
5	ข้าพเจ้าซื้อของที่จำเป็นอยู่เสมอ	16	4	-	-	80	20	-	-
6	ข้าพเจ้าสามารถตั้งเป้าหมายในการออมเงินเพื่อซื้อของที่อยากได้	11	9	-	-	55	45	-	-
7	ข้าพเจ้ามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือน	12	7	1	-	60	35	5	-
8	ข้าพเจ้าคิดทุกครั้ง เมื่อต้องซื้อของ	15	5	-	-	75	5	-	-
9	ข้าพเจ้าสามารถสอนคนใกล้ตัวเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือนได้	8	11	1	-	40	55	5	-
10	ข้าพเจ้ามีความภูมิใจทุกครั้ง เมื่อตนเองมีเงินเก็บ	17	3	-	-	85	15	-	-

จากตารางที่ 4 การประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถสรุปได้ดังนี้ อันดับที่มีค่ามากที่สุด คือ ข้อที่ 10 ข้าพเจ้ามีความภูมิใจทุกครั้งเมื่อตนเองมีเงินเก็บ ร้อยละ 85 อันดับรองลงมา คือ ข้อที่ 5 ข้าพเจ้าซื้อของที่จำเป็นอยู่เสมอ ร้อยละ 80 อันดับที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 1 ข้าพเจ้าทำบัญชีครัวเรือนอยู่เสมอ ร้อยละ 30

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละ การจัดทำบัญชีครัวเรือนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่	ประเด็นการประเมิน	จำนวน (คน)			ร้อยละ		
		3	2	1	3	2	1
1	อธิบายความหมายของบัญชีครัวเรือน	13	7	-	65	35	-
2	ประยุกต์ใช้ความรู้เรื่องบัญชีครัวเรือน	10	10	-	50	50	-
3	เห็นถึงความสำคัญของบัญชีครัวเรือน	11	9	-	55	45	-

ตารางที่ 5 การประเมินการจัดทำบัญชีครัวเรือน สามารถสรุปได้ดังนี้ ประเด็นการประเมิน ข้อที่ 1 อธิบายความหมายของบัญชีครัวเรือน มีนักเรียนได้คะแนนการประเมิน 3 คะแนน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65 คะแนนการประเมิน 2 คะแนน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ข้อที่ 2 ประยุกต์ใช้ความรู้ เรื่องบัญชีครัวเรือน มีนักเรียนได้คะแนนการประเมิน 3 คะแนน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50 คะแนนการประเมิน 2 คะแนน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ข้อที่ 3 เห็นถึงความสำคัญของบัญชีครัวเรือน มีนักเรียนได้คะแนนการประเมิน 3 คะแนน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55 คะแนนการประเมิน 2 คะแนน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องบัญชีครัวเรือน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง บัญชีครัวเรือน เป็นนวัตกรรมการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเอง จากผลการวิจัยบ่งชี้ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนสอดคล้องวิจัยของ ศิริวรรณ วนิชวัฒนวรชัย (Siriwan Vanichwatanavorachai, 2020) ได้วิจัยพบว่า การทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าที่จะสะท้อนให้เห็นว่า การใช้เทคนิคการสอน สื่อนวัตกรรม ที่มาผสมผสานหรือประยุกต์ให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่สอน ส่วนเนื้อหาที่ผู้วิจัยสร้างนวัตกรรมแผนนี้มาจาก แนวคิดของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในการให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดบันทึกบัญชีครัวเรือนตามแบบฟอร์มของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรถึงความสำคัญและประโยชน์ของการจัดทำบัญชีครัวเรือน ทำให้สามารถบันทึกบัญชีครัวเรือนได้อย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ เพื่อวิเคราะห์วางแผนรายรับ - รายจ่ายของตนเองและครอบครัวได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตลอดจนให้ความรู้และแนวทางการดำเนินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนสามารถรู้จักเหตุผล มีความพอประมาณ และรู้จักการสร้างภูมิคุ้มกัน ตามหลักคุณธรรมและความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ สติธิตย์ มโนการ (Sathit Manokarn, 2018) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อการพึ่งพาตนเองในชุมชน บ้านนาแล ตำบลศิลาแดง อำเภอปัว จังหวัดน่าน ได้พบว่า การยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอดีด้านเศรษฐกิจที่ต้องเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง พออยู่ พอกิน รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและเกิดประโยชน์สูงสุด และแนวทางการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981) ได้พบว่า องค์ประกอบพื้นฐานของการเห็นคุณค่าในตนเอง จะต้อง มี 4 ด้าน ดังนี้ 1. ความรู้สึกในความสำเร็จ

ของตนเอง คือ ความรู้สึกที่ถูกการยอมรับการเห็นคุณค่าอย่างเหมาะสม 2. ความรู้สึกในความสามารถของตนเอง คือ การกระทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย 3. ความรู้สึกในคุณค่าของตนเอง คือ การมองโลกในแง่ดี มีความพอใจในชีวิตที่เป็นอยู่ และ 4. ความรู้สึกในอำนาจคุณอำนาจของตนเอง คือ มีความเชื่อมั่นในตนเองต่อการกระทำของตนเองไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ

2. จากการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือนเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองพบว่า หลังเรียนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีผลการเรียนรู้ เรื่องบัญชีครัวเรือนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บัญชีครัวเรือน เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีขึ้น โดยการสร้างหลักการมองเห็นคุณค่าในตนเองด้วยการออมเงิน การใช้จ่ายอย่างพอเพียง การวางแผนการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันของตนเองและครอบครัว จึงสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกในความสามารถของตนเองที่สามารถเข้าใจและทำบัญชีครัวเรือนได้อย่างถูกต้อง ให้เห็นถึงความรู้สึกในค่าของตนเองในการทำบัญชีครัวเรือนที่สามารถบอกได้ว่า บัญชีครัวเรือนมีประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยชัยวัฒน์ วงศ์อาษา (Chaiwat wongarsa, 2013) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเองได้พบว่า การที่บุคคลได้มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง จะพิจารณาได้จากการประเมินคุณค่าในตนเอง ในด้านความสามารถ ความชำนาญ ความสำเร็จ โดยใช้กิจกรรมการสร้างประสบการณ์ learning by doing ของจอห์น ดิวอี้ ผู้เรียนได้กระทำการต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผ่านการปฏิบัติการจริง คือ ผู้เรียนได้ฝึกในสภาพสิ่งแวดล้อมจริง ได้ฝึกคิดและลงมือทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัด ศึกษาเรื่องบัญชีครัวเรือนด้วยตนเอง และทดลองทำอย่างต่อเนื่อง จนเกิดความถูกต้องและชำนาญ

ข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดการเรียนรู้ ครูควรมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้เสนอความคิดเห็นหรือข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้คำถามที่เป็นการชี้แนะแนวทางหรือเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์มากขึ้น
2. ในการจัดการเรียนรู้ ควรวางแผนในการสอนทั้งแบบออนไซด์และออนไลน์ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมา ดังนั้นครูจะต้องมีการวางแผน และเตรียมพร้อมให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมตามสถานการณ์
3. จากการสอนเรื่องบัญชีครัวเรือน ในการประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้เห็นว่านักเรียนมีการทำบัญชีครัวเรือนอยู่เสมออยู่ในเกณฑ์ที่น้อยที่สุด ดังนั้นการจัดทำแผนจะต้องมีการค้นคว้าหาวิธีใหม่เข้ามาช่วยในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เช่น Application เกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย เพื่อให้นักเรียนได้มีความสะดวก และสามารถที่จะจดได้ทุกที่

References

- Coopersmith S. (1984). *Self - Esteem Inventories*. San Francisco: Consulting Psychologist Press.
Chaiwat wongarsa. (2013). *Self - Esteem*. Bangkok: Mahidol University.



National Statistical Office. (2021). *Household Socio - Economic Survey 2020*. Retrieved from <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages>

Papapit Srisawangwong. (2019). *The guideline for conducting household accounting for developing the accounting wisdom under the sufficiency economy philosophy of community enterprises in Maha Sarakham*. Maha Sarakham: Rajaphat Maha Sarakham University.

Pimrak Phumcharern. (2016). *Guidelines for controlling factors affecting the recording of household income and expense statements by agriculturists in Thailand*. Bangkok: Thammasat University.

Sathit Manokarn. (2018). *Developing household account preparation for self - reliance in Baan Na Lae community, Silalang Sub - district, Pua district, Nan province*. Nan: Maejo University.

Siriwan Vanichwatanavorachai. (2020). *General Methods of Teaching* (3th ed.). Nakhonpathom. Silpakorn University Press.